

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ У ПАНДЕМІЧНОМУ СВІТІ

Постановка проблеми. Для України, як і для більшості країн світу, 2020-й рік став випробуванням на стійкість. Пандемія коронавірусу, без перебільшення, наклала свій відбиток на всі сфери суспільного життя. Однак політичний рік в країні запам'ятався й іншими знаковими подіями.

Мета. Проаналізувати трансформацію економіки та політичного процесу в Україні під час COVID-19. Для досягнення мети ми ставимо наступні завдання:

- визначити специфічні риси політичного життя України в добу пандемії;
- дослідити стан і тенденції впливу COVID-19 на економічну ситуацію у світі та в Україні.

Виклад матеріалу. Внаслідок пандемії COVID-19 змінюються принципи міжнародної політики й формується новий світоустрій, тому Україна має переглянути свою зовнішню політику. Пандемія поєднує в собі те, що найтяжче переносить людина – невидимість загрози та невизначеність ситуації. Коли не бачиш того, що може нести тобі загрозу, – починаєш бачити її скрізь. Невизначеність ситуації змушує перебирати альтернативи і прораховувати найгірші сценарії замість того, щоб сконцентруватися на конкретних речах і діях.

Ми вчимося повноцінно спілкуватися за допомогою технічних засобів та електронних технологій. Цей несподіваний масштабний експеримент покаже, що такий формат навчання та спілкування цілком можливий.

Внаслідок пандемії коронавірусу та введених карантинних заходів падіння українського ВВП за даними Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства першої половини 2020 р. склало 6,5%. За прогнозом Національного банку України (НБУ) падіння ВВП у 2020 року може скласти мінімум 6%. У той же час За оцінкою МВФ, українська економіка зменшиться за підсумками 2020 року на 8,2%. Карантин обрушив споживчі настрої, майже зупинив декілька галузей – роздрібну торгівлю, готельний та ресторанный бізнес, авіаперевезення. Зменшилися обсяги надходжень до бюджету.

Через введення карантину українські компанії заморозили інвестиції та виробничі ланцюжки. Сектори, де пом'якшуються карантинні обмеження і які пов'язані зі споживчим попитом, швидко відновлюються, насамперед роздрібна торгівля та послуги. Із промисловістю та інвестиційним попитом ситуація гірша. Відновлення промисловості відбувається повільніше, ніж роздрібною торгівлю. Воно дуже нерівномірне – вплив карантину для одних галузей був більш болючим, ніж для інших. Більшість секторів пережили найсильніший спад у квітні та лише трохи оговталися у травні. Споживання енергії в харчовій промисловості знизилось у травні сильніше, ніж у квітні. Хімічна та нафтохімічна промисловість на фоні падіння цін на основну сировину – нафту та газ, навпаки, наростили обсяги споживання електроенергії протягом квітня та травня 2020.

Спалах пандемії коронавірусу спричинив в падіння світової економіки, обсягів торгівлі та цін на товар и, вплив капіталу з нових ринкових економік. Завдяки масштабним стимулюючим заходам ціни активів і товарів частково «відіграли» падіння.

Хто постраждав від COVID-19?

1. Нафтогазова сфера, АЗС

Попри можливість здійснювати свою основну діяльність, в умовах карантину АЗС в Україні зіткнулися з величезними додатковими навантаженнями на людські та фінансові ресурси. В умовах відсутності відповідної допомоги з боку держави, компанії взяли на себе відповідальність за здоров'я своїх співробітників та клієнтів, закупаючи засоби особистого захисту – рукавички, маски, антисептики (щов умовах дефіциту товарів достатньо важко робити). Крім того, підприємства самостійно закуповують тести для діагностики коронавірусної інфекції серед персоналу. У тому числі, АЗС витрачають кошти на проведення регулярних заходів дезінфекції станцій, обробку приміщень спеціальними засобами.

2. Туристична галузь. Туристична галузь України першою відчула на собі наслідки активної дії карантину. Більшість готелів до середини травня залишалися зачиненими, не мали можливість офіційно приймати відвідувачів. Також обмеження торкнулися масових заходів – фестивалів, концертів, спортивних змагань, які зазвичай приваблюють гостей з різних міст та країн. У результаті одними із найбільш постраждалих внаслідок карантинних обмежень стали туристичні, курортно-рекреаційні та оздоровчі об'єкти (турбази, санаторії, пансіонати, оздоровчі комплекси), які практично повністю припинили свою діяльність.

3. Банківська сфера та страхування. Банки увійшли в кризу у гарній формі. Достатність капіталу перевищувала мінімальний рівень. Його надлишок банки тепер можуть використати для поглинання кредитних збитків та для подальшого кредитування. Фінансові установи стали високоефективними та прибутковими, тож, урешті, самі генерують капітал. Банківський сектор на сьогодні не залежить від ситуації на міжнародних ринках капіталу.

4. Нерухомість. Пов'язані із пандемією COVID-19 карантинні заходи в Україні мали значний вплив на вітчизняний ринок нерухомості, і першою постраждала оренда квартир. Зниження доходів громадян внаслідок карантину та збільшення пропозицій від орендодавців знизило ціну на оренду приблизно на 30%, по даним асоціації спеціалістів з нерухомості України.

5. Сільське господарство. Сільське господарство, як бізнес «на відкритому повітрі» з мінімальною кількістю людського ресурсу, відчуває карантинні обмеження найменше. Найкраще почувають себе представники великих агрохолдингів, що мають політичний протекціонізм та надлишкову фінансову спроможність.

6. Освіта. Пандемія коронавірусу виявилася складним випробуванням для української системи освіти. Водночас карантин став своєрідним стимулом, який відкрив вікно нових можливостей, виступаючи каталізатором давно назрілих модернізаційних змін у вітчизняній освіті. Йдеться про розвиток цифрової та дистанційної, зокрема, онлайн-освіти. Школи та вчителі, викладачі ЗВО не були готові до запровадження дистанційної освіти. Це стосується не тільки наявності технічних засобів, але й уміння викладати онлайн.

Висновки. Отже, результати проведеного дослідження дають можливість стверджувати, що економічна криза, спровокована пандемією COVID-19, зачепила усю світову економіку. Кожна країна прямо чи опосередковано відчуває негативний вплив коронавірусу на свою фінансово-економічну систему.

Список використаних джерел

1. Амелін А., Лаврик Я., Монін Д. Прогноз збитків. Якими будуть економічні збитки України через пандемію корона вірусу. URL: <https://dt.ua/ECONOMICS>
2. Блінов А. С. Вірус рецесії: чим обернеться епідемія COVID19 і хто постраждає найбільше. URL: <https://www.slovoidilo.com>
3. Васильків Р.В. Вплив пандемії коронавірусу на міжнародну торгівлю продукцією. ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2020. 94 с.
4. Григораш О. В., Григораш Т. Ф., Ченцов В. В. Світова економіка в умовах COVID-19. *Економіка та держава*. 2020. № 4. С. 104–108.
5. Шрамко Ю. Л. Аналітики оцінили економічні наслідки коронавірусу COVID-19 в усьому світі. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1853021-analitiki-otsinili-ekonomichni-naslidki-koronavirusu-covid-19-v-usomu-sviti>